

รายงานผลการดำเนินงานด้านการทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๙

“**อาคารวัฒนธรรมวลัยลักษณ์**” เป็นหน่วยงานประจำที่มีสถานะระดับศูนย์เพื่อรับผิดชอบภารกิจหลักด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ตลอดจนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้อุทยานไทยทักษิณ อุทยานธรรมนิทัศน์ และอุทยานโบราณคดีให้มีความก้าวหน้า สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมให้มากยิ่งขึ้น โดยมหาวิทยาลัยมุ่งหวังให้เกิดความเข้มแข็งและความชัดเจนในการบริหารงานด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมให้มีความพร้อมสู่การพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านศิลปะและวัฒนธรรมภายใต้กรอบคิดอุทยานการศึกษา ให้มีความก้าวหน้าและบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ เพื่อก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางเรียนรู้ทางด้านศิลปะและวัฒนธรรมแห่งอาเซียนได้อย่างสง่างามในอนาคต

จากการเล็งเห็นว่าการทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมเป็นภารกิจหลัก ๑ ใน ๔ ภารกิจของมหาวิทยาลัย การดำเนินงานที่ผ่านมาได้มีการสั่งสมประสบการณ์ ความรู้ ความเข้าใจ และเครือข่ายการทำงานค่อนข้างกว้างขวาง โดยในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ มีผลการดำเนินงานดังนี้

๑. “มุ่งสร้างงานวิจัย และบริการวิชาการด้านศิลปะและวัฒนธรรมเพื่อเสริมสร้างสังคมเข้มแข็งแข่งขันได้ และรองรับการพัฒนาประเทศ”

๑) การสร้างองค์ความรู้โดยยึดพื้นที่ชุมชนในท้องถิ่นรายรอบ และในพื้นที่ภาคใต้เป็นสำคัญ เพื่อนำมาเผยแพร่และต่อยอดในการพัฒนาคุณค่าทางด้านภูมิปัญญาและมรดกศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นให้สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสมแก่กาลสมัย สามารถนำไปสร้างเป็นนวัตกรรมใหม่เพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจแก่ชุมชนและสังคม ซึ่งในการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๙ ได้ประสานความร่วมมือกับสำนักงานสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมภูมิปัญญาภาคใต้ : ภูมิปัญญาการรักษาสุขภาพชุมชนด้วยสมุนไพรในภาคใต้” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประชาชนบุคคลด้านภูมิปัญญาด้านการรักษาสุขภาพด้วยสมุนไพร และนำองค์ความรู้ดังกล่าวไปเผยแพร่สู่สังคมวงกว้างในรูปแบบการจัดเวทีวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดทำสื่อเผยแพร่ทางสังคมออนไลน์ (Social Media) โดยในอนาคตจะมีการขยายวงในการศึกษาและดำเนินงานโครงการให้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วภาคใต้ เพื่อให้เกิดการรวบรวมประเพณีและองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาสมุนไพรไว้อย่างเป็นระบบหมวดหมู่ครบถ้วน อันจะยังประโยชน์ในการศึกษาและนำไปใช้ประโยชน์ในการต่อยอดทางเศรษฐกิจต่อไปในอนาคต

โครงการส่งเสริมภูมิปัญญาภาคใต้ : ภูมิปัญญาการรักษาสุขภาพชุมชนด้วยสมุนไพรในภาคใต้”
 ทุนสนับสนุนการดำเนินงานจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนสุขภาพ (สสส.)

๒) ส่งเสริมให้เกิดเวทีวิชาการและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้านภาษาและวรรณกรรม
 ตลอดจนศิลปะการแสดงพื้นบ้านทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับนานาชาติแก่นักศึกษา เยาวชน และ
 สังคมวงกว้างอย่างต่อเนื่อง โดยในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ ได้จัดสัมมนาวิชาการนานาชาติ สานสัมพันธ์
 วัฒนธรรมอาเซียน “นาฏยคีตาอาเซียน : การปรับตัว การเปลี่ยนแปลง และพลังสร้างสรรค์” เพื่อเปิด
 เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในมิติด้านศิลปะและวัฒนธรรมในกลุ่มประเทศอาเซียน

สัมมนาวิชาการนานาชาติ สานสัมพันธ์วัฒนธรรมอาเซียน
 “นาฏยคีตาอาเซียน : การปรับตัว การเปลี่ยนแปลง และพลังสร้างสรรค์”
 วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๙ ณ หอประชุมใหญ่ อาคารไทยบุรี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

อีกทั้งได้จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ “ฝึกอ่านเขียนเรียนร้อยกรองทำนองไทย ๔ ภาค” และการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ “เพลงบอก : ศาสตร์-ศิลป์ถิ่นใต้ที่ควรค่าการเรียนรู้และส่งเสริม” และการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ “เกณฑ์การประเมินค่าวรรณศิลป์ โดยได้มีการประสานความร่วมมือกับปราชญ์ท้องถิ่นและนักวิชาการทั้งระดับท้องถิ่นและระดับประเทศที่มีความเชี่ยวชาญและมีทักษะประสบการณ์ในด้านภาษาและวรรณกรรม ตลอดจนการแสดงพื้นบ้านมาเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้แก่คณะครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปด้านภาษา และวรรณกรรมทั้งรูปแบบการเขียน การอ่านร้อยกรองทำนองเสนาะ อีกทั้งเพื่อพัฒนาเทคนิคและกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านภาษาและวรรณกรรมไทยแก่ครูผู้สอนภาษาไทยที่สนใจสมัครเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งการสัมมนาดังกล่าวเป็นที่สนใจและเรียกร้องของคณะครูอาจารย์ผู้สอนภาษาไทยเป็นอย่างยิ่ง เกิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านภาษาและวรรณกรรมไทยสู่การพัฒนาและต่อยอดประสบการณ์ทางวิชาการแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี และคาดหวังให้มหาวิทยาลัยจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการในลักษณะเช่นนี้เป็นการต่อเนื่อง

การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ “เกณฑ์การประเมินค่าวรรณศิลป์”
วันที่ ๑๘ - ๑๙ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๙
ณ อาคารวิทยาศาสตร์การกีฬา ม.วลัยลักษณ์

การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ “ฝึกอ่านเขียนเรียนร้อยกรองทำนองไทย”
วันที่ ๒๐ - ๒๑ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๙
ณ อาคารปฏิบัติการเทคโนโลยีและพัฒนานวัตกรรม

๓) กิจกรรมการยกย่องเชิดชูเกียรติปราชญ์บุคคลเพื่อเป็นแบบอย่างในทางสร้างสรรค์

ภาพ : ผู้ได้รับคัดเลือกผู้ใช้ภาษาไทยพื้นบ้านดีเด่น ประจำปี พ.ศ.๒๕๕๙ จำนวน ๓ ท่าน (จากซ้าย ผศ.สมหมาย ปิ่นพุทธศิลป์ นางสาคร ไหมศรีกรรต และนายจำเนียร คำหวาน)

อาศรมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์ได้ตระหนักถึงความสำคัญในประเด็นดังกล่าวจึงได้จัดให้มีการคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถด้านการใช้ภาษาไทยพื้นบ้านภาคใต้ เพื่อมอบโล่เชิดชูเกียรติจากมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และเป็นการส่งเสริมและกระตุ้นให้เยาวชนตระหนักถึงคุณค่าและเอกลักษณ์ของภาษาไทยถิ่นใต้ ส่งผลให้มีการสืบทอดและอนุรักษ์การใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ให้คงอยู่คู่สังคมไทยสืบไป

๔) การผลิตหนังสือวิชาการด้านศิลปะและวัฒนธรรม

อาศรมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์ได้ดำเนินการผลิตหนังสือสารอาศรมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์เป็นการต่อเนื่องมากกว่า ๑๗ ปี ปัจจุบันได้มีการดำเนินการยกระดับมาตรฐานสื่อสิ่งพิมพ์ให้เข้าสู่ฐานข้อมูลของ TCI โดยในกระบวนการผลิตสารอาศรมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์ได้มีการจัดส่งบทความที่ได้เสนอเพื่อขอตีพิมพ์ในวารสารให้คณะผู้ทรงคุณวุฒิอ่านให้ข้อเสนอแนะ และประสานให้มีการปรับปรุงแก้ไขบทความ

ตามคำแนะนำก่อนการนำไปตีพิมพ์เผยแพร่ในสารอาศรมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์ ซึ่งปัจจุบันได้ดำเนินการตามมาตรฐานดังกล่าวมาครบ ๒ ปีแล้ว และกำลังรวบรวมเอกสารผลงานเสนอบรรจุมูลนิธิวัฒนธรรมวลัยลักษณ์เข้าในฐานข้อมูล TCI ต่อไป

๒.งานอนุรักษ์ ส่งเสริม และเผยแพร่ และสารนิทัศน์ด้านศิลปะและวัฒนธรรม

การดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ ส่งเสริม เผยแพร่ และสารนิทัศน์ทางศิลปะและวัฒนธรรม มุ่งเน้นในด้านการจัดกิจกรรมอนุรักษ์ ฟื้นฟู ส่งเสริม เผยแพร่ ถ่ายทอด และพัฒนาวัฒนธรรมในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดนิทรรศการ ฝึกอบรม ประชุมสัมมนา จัดการแสดง การจัดกิจกรรมเชิงประเพณีประกวด แข่งขัน เผยแพร่ผ่านสื่อวิทยุ วิทยุโทรทัศน์ สิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙ ที่สำคัญได้แก่

๒.๑ กิจกรรมเชิงประเพณีและวันสำคัญต่างๆ เช่น กิจกรรมวันภาษาไทยวลัยลักษณ์ กิจกรรมงานประเพณีเดือนสิบนครศรีธรรมราช กิจกรรมวันลอยกระทง กิจกรรมวันขึ้นปีใหม่ กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ กิจกรรมวันสงกรานต์ วันจักรี วันพ่อแห่งชาติ วันแม่แห่งชาติ วันกองทัพไทย และวันปิยมหาราช เป็นต้น

กิจกรรมประกวดแข่งขันขับร้องเพลงร้องเรือเด็กและการประกวดขับบทหนังตะลุง เนื่องในงานประเพณีเดือนสิบ ประจำปี พ.ศ.๒๕๕๘ ระหว่างวันที่ ๖ - ๑๕ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๘ ณ สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ ๘๔ ทุ่งท่าลาด

กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ.๒๕๕๙
วันที่ ๙ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๙ ณ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

กิจกรรมประเพณีวันลอยกระทง ประจำปี พ.ศ.๒๕๕๙
วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๘ ณ ลานเพลินตา ม.วลัยลักษณ์

๒.๒ กิจกรรมการประกวด แข่งขัน ด้านศิลปะและวัฒนธรรม เป็นการดำเนินงานเพื่อมุ่งพัฒนามาตรฐานผลงาน และทักษะด้านศิลปะและวัฒนธรรมให้เกิดการสืบทอดสู่ชนรุ่นหลัง และเกิดการกระตุ้นให้สังคมตระหนักถึงความสำคัญในมรดกภูมิปัญญาด้านศิลปะและวัฒนธรรม เช่น โครงการประกวดร้อยกรอง และการประกวดเพลงบอกเยาวชนซึ่งได้พระราชทานสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี โครงการประกวดดนตรีไทยซึ่งด้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กิจกรรมการประกวดเพลงร้องเรือเด็ก การประกวดเรียงความหัวข้อ “แปรตกกับขนมเดือนสิบ” การประกวดเพลงบอกอาชีพซึ่งอาศรมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานโล่รางวัลชนะเลิศการประกวดเพลงบอกอาชีพเพื่อส่งเสริมเพลงพื้นบ้านภาคใต้ให้คงอยู่คู่สังคมไทยสืบไป

การประกวดเพลงบอกเยาวชนรางวัลได้พระราชทาน
สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์
๑๔ ประจำปี พ.ศ.๒๕๕๙

การประกวดร้อยกรองรางวัลได้พระราชทาน
สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี ครั้งที่
๑๕ ประจำปี พ.ศ.๒๕๕๙

การจัดกิจกรรมด้านการประกวด แข่งขันด้านศิลปะและวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น ได้มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี บางโครงการได้ดำเนินการมาเป็นเวลา ๑๐ กว่าปีแล้ว และมีการต่อยอดจากสังคมเป็นอย่างดี มีการนำผลการประเมินโครงการมาพัฒนาปรับปรุงรูปแบบการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งพัฒนาและยกมาตรฐานทักษะผลงานของนักเรียน นักศึกษา ตลอดจนการสร้างเกณฑ์มาตรฐานด้านการตัดสินจนเป็นที่ยอมรับของผู้เข้าร่วมการประกวด ส่งผลให้การดำเนินงานกิจกรรมด้านการประกวด แข่งขันด้านศิลปะและวัฒนธรรมในนามอาศรมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์มีการยอมรับของสถาบันการศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม อีกทั้งได้จัดให้มีการเพิ่มทักษะความรู้ความชำนาญของครู อาจารย์ในด้านร้อยกรองและเพลงบอกเพื่อนำไปฝึกฝนต่อยอดแก่นักเรียน นักศึกษา เพื่อสร้างความพร้อมและความมั่นใจสู่เวทีการประกวดในปีต่อไปอีกด้วย

๓. การดำเนินงานสร้างแหล่งเรียนรู้ “อุทยานโบราณคดี”

การดำเนินงานด้านอุทยานโบราณคดีมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแหล่งโบราณสถานภายในพื้นที่มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และร่วมพัฒนาโบราณสถานและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติในพื้นที่ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้านประวัติศาสตร์โบราณคดี โดยในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ได้ร่วมกับสำนักศิลปากรที่ ๑๔ นครศรีธรรมราช สำนักวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบดำเนินการออกแบบผังกายภาพโบราณสถานคุมปังเพื่อวางแผนการพัฒนาโบราณสถานคุมปังให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้านประวัติศาสตร์โบราณคดี และพัฒนาสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดนครศรีธรรมราชต่อไปในอนาคต โดยได้ดำเนินการจัดจ้างสร้างป้ายชื่อโบราณสถานคุมปัง และดำเนินการประสานสำนักวิชาสารสนเทศศาสตร์ในการร่วมพัฒนารูปแบบการนำชมและสื่อให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งโบราณสถานคุมปังในรูปแบบสื่อภาพเสมือน (Augmented Reality “Toompang Archeological Site”) เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามอัธยาศัยด้านประวัติศาสตร์โบราณคดีรวมถึงการผลิตเอกสารแผ่นพับประชาสัมพันธ์โบราณสถานคุมปังทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และการเผยแพร่ข้อมูลความรู้โบราณสถานคุมปังผ่านเว็บไซต์ www.toompang.com ตลอดจนการจัดกิจกรรมส่งเสริมและกระตุ้นให้นักศึกษาและเยาวชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของมรดกทางด้านประวัติศาสตร์โบราณคดีของท้องถิ่น อันจะก่อให้เกิดการอนุรักษ์และสืบทอดความรู้ดังกล่าวแก่เยาวชนรุ่นหลังสืบไป โดยการจัดกิจกรรมค่ายเยาวชนรักษ์โบราณสถาน เรียนรู้วัฒนธรรมและธรรมชาติ เป็นที่สนใจของนักศึกษา และเยาวชน ตลอดจนสถานศึกษาต่างๆ เป็นอย่างมากเนื่องจากสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนในภาควิชาสังคมศาสตร์ จึงส่งผลให้กิจกรรมค่ายประสบความสำเร็จและมีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลา ๑๑ ปีแล้ว

นอกจากนี้ ได้มีการประชุมร่วมกับสำนักศิลปากรที่ ๑๔ นครศรีธรรมราชและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการหารือกรอบแนวทางการบูรณะขุดแต่งและพัฒนาแหล่งโบราณสถานเจดีย์ศรีวิชัย และวัดจันตอก จันตก ซึ่งเป็นแหล่งโบราณสถานที่มีร่องรอยสำคัญที่หลงเหลือมากพอให้สามารถขุดแต่งบูรณะ

และพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านโบราณคดีและประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแก่นักศึกษาและเยาวชนทั่วไปได้ เป็นอย่างดี โดยในเบื้องต้นที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้ดำเนินการจัดทำโครงการขอรับงบประมาณ สนับสนุนจากงบยุทธศาสตร์ และแหล่งงบประมาณต่าง ๆ ตามช่องทางที่เหมาะสมให้ทันพิจารณาในรอบ ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ซึ่งหากได้รับงบประมาณสนับสนุนก็จะดำเนินการพัฒนาและชุดแต่งบุงรณะ แหล่งโบราณสถานดังกล่าวตามแผนงานและโครงการที่กำหนดไว้ต่อไป

กิจกรรมค่ายเยาวชนรักษ์โบราณสถาน เรียนรู้วัฒนธรรม และธรรมชาติ ครั้งที่ ๑๑ ประจำปี พ.ศ.๒๕๕๙ ณ แหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์และโบราณคดี และทรัพยากรธรรมชาติ จังหวัดพังงา วันที่ ๒๘ - ๓๐ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๙

กิจกรรมทำบุญทอดกฐณ
วันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๙
ณ โบราณสถานตุมปัง มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

กิจกรรมนำชมโบราณสถานตุมปัง
พร้อมเอกสารและวิทยากรประกอบการบรรยายแก่นักเรียน
นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป โดยในปี พ.ศ.๒๕๕๙
มีผู้สนใจเข้าชมแหล่งโบราณสถานตุมปังรวมประมาณ ๓,๖๘๔ คน

จากการดำเนินงานด้านศิลปะและวัฒนธรรมของอาศรมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์ ในฐานะ
หน่วยงานรับผิดชอบหลักด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ซึ่งตลอด
ระยะเวลาที่ผ่านมาได้ส่งสมผลงานจนเป็นที่รู้จักและยอมรับในผลงานอย่างแพร่หลายของคนในสังคมทั้ง
ในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ และในอนาคตการดำเนินงานด้านดังกล่าวจะมุ่ง
พัฒนาศักยภาพผลงานให้ก้าวสู่ระดับสากล เพื่อให้มรดกด้านศิลปะและวัฒนธรรมไทยเป็นที่รู้จักและเกิด
การเผยแพร่สู่สังคมวงกว้างให้มากยิ่งขึ้นตามลำดับ เพื่อให้สมกับปณิธานของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
ที่ว่า “เป็นหลักในถิ่น...เป็นเลิศสู่สากล” ที่มุ่งหวังไว้ต่อไป

